

Paylaşımlı Ofis Kavramı Bağlamında Bir Araştırma: Gaziantep Örneği

Özlem Yaşar Uğurlu¹

Özge Sevimli²

Mücahit Çakır³

Özet

Son yıllarda teknolojik gelişmelerin etkisiyle beraber hayatın her alanında değişim yaşanmaktadır. Bu değişim ile beraber çalışma alanları kendine düşen payı almakta ve iş yapma biçimleri, mekân tercihleri, çalışma alışkanlıkları yeniden şekillenmektedir. Bunun sonucunda, klasik çalışma alanları yerini esnek çalışma modellerine, ortak kullanım alanlarına, paylaşımlı ofislere ve coworking gibi yeni nesil çalışma yaklaşımlarına bırakmaktadır. Bu kavramlar ile klasik çalışma alanları geçerliliğini kaybetmekte yerine, iş görenlerin inovasyon üretmesine odaklı mekanlar gelişmektedir. Bu çalışma kapsamında ortak çalışma alanları olarak paylaşımlı ofis alanı özellikleri, işleyişi, sistemleri ve girişimcilik ekosistemine etkileri hakkında bilgi elde etmek hem kullanıcılar hem de girişimciler açısından bilgi transferi sağlamak amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda araştırma verilerini elde edebilmek için nitel araştırma tekniklerinden örnek olay incelemesi ve mülakat tekniği kullanılmış, ayrıca paylaşımlı ofis alanı kullanıcılarına bir görüşme formu uygulanarak veriler elde edilmeye çalışılmıştır. Gaziantep ilinde faaliyet gösteren ve paylaşımlı ofis alanı sunan No 27 işletmesi yöneticileri ve kullanıcıları araştırmanın kapsamını oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre yeni bir çalışma mekânı olarak karşımıza çıkan ortak çalışma alanları girişimciler için hala fırsatlar içerirken kullanıcılar açısından da yeteri kadar tanınmayan bir sektördür. Ülke açısından geleneksel çalışma mekanlarından esnek çalışma mekanlarına tam geçişin sağlanabilmesi için zaman gerektiği araştırma kapsamında değerlendirilmektedir.

1 Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi, yasar@gantep.edu.tr , ORCID ID: 0000-0001-5165-5603

2 Araştırma Uzmanı, Gaziantep Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, ORCID ID: 0009-0007-4829-6575

3 Yüksek Lisans Öğrenci, Gaziantep Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, ORCID ID: 0000-0002-1857-1528

1. GİRİŞ

Sanayi Devrimi'nin ardından hızlanan teknolojik gelişmeler ile birlikte işletmeler; üretimi artırmak, maliyetleri düşürmek, değişen piyasa koşullarına uyum sağlamak amacıyla insan kaynaklarını etkin ve verimli kullanarak iş görenlerin yenilik üretmesi konusunda fikirler geliştirmektedir. Özellikle küreselleşen dünyada artan rekabet ortamı, teknoloji ve değişen insan kaynaklarının etkisiyle beraber işletmeleri yenilikçi ve insan odaklı stratejiler geliştirmeye zorlamaktadır (Cetiz, 2017). Bu sebeple teknolojik gelişmelerin etkisiyle birlikte insan kaynakları yönetiminde esnek çalışma, uzaktan çalışma veya hibrid çalışma gibi kavramlar ortaya çıkmıştır. Bu kavramlar ile klasik çalışma alanları geçerliliğini kaybetmekte, yerine iş görenlerin inovasyon üretmesine odaklı mekanlar gelişmektedir. Bu çalışma kapsamında yenilikçi bir fikir olarak paylaşımlı ofis alanları (coworking space) ele alınmaktadır.

Paylaşımlı ofis alanları, birbirinden farklı birikime sahip insanların iletişim kurmaları, bilgi alışverişinde bulunmaları ve birlikte tasarlayabilmeleri için dinamik, ilham verici ve düşük maliyetli yerler olarak ifade edilmektedir (Spinuzzi, 2012). Günümüz ortak çalışma alanlarının ilki 2005 yılında San Francisco'da girişimci Brad Neuberg tarafından Spiral Mouse adıyla kurulmuştur. Neuberg, Spiral Muse'ı kurmaktaki amacının geleneksel çalışma yöntemiyle evde çalışmak arasında sıkışmışlıktan kurtulmak olduğunu ifade etmektedir (Neuberg, 2022).

Paylaşımlı ofis alanları temelde, girişimcilerin sosyalleşme fırsatları aramalarıyla ilişkili görülmektedir. WEB 2.0 gibi teknolojiler ile serbest çalışma imkanlarının artması ve paylaşımlı ofis alanlarının ortaya çıkışı girişimcileri cesaretlendirmiştir (Leforestier, 2009). Serbest çalışanların evlerinde tek başlarına çalışmak zorunda kalmaları ve insan etkileşimine ihtiyaç duymaları sonucunda yeni çalışma alanları arayışları artmıştır. İlk zamanlarda kafeler gibi sosyal mekânları çalışma alanı olarak kullanmayı deneyen girişimciler, yeterli sosyalleşme ve profesyonel etkileşim sağlamaması nedeniyle yeni arayışlara yönelmişlerdir.

Bu bağlamda, bu çalışmanın amacı ortak çalışma alanları olarak paylaşımlı ofis alanı özellikleri, işleyişi, sistemleri ve girişimcilik ekosistemine etkileri hakkında bilgi elde etmek ve hem kullanıcılar hem de girişimciler açısından bilgi transferi sağlamak olarak tanımlanabilir. Araştırmada nitel araştırma tekniklerinden örnek olay incelemesi ve mülakat tekniği kullanılmış, ayrıca paylaşımlı ofis alanı kullanıcılarına bir görüşme formu uygulanarak, araştırma ve yayın etiğine uygun biçimde veriler elde edilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda Gaziantep ilinde faaliyet gösteren ve paylaşımlı ofis alanı

sunan No 27 işletmesi yöneticileri ve kullanıcıları araştırmanın kapsamını oluşturmaktadır.

Türkiye açısından yeni bir çalışma mekânı olarak karşımıza çıkan ortak çalışma alanları girişimciler için hala fırsatlar içerirken kullanıcılar açısından da yeteri kadar tanınmayan bir sektördür. Ülke açısından geleneksel çalışma mekanlarından esnek çalışma mekanlarına tam geçişin sağlanabilmesi için zaman gerektiği araştırma kapsamında değerlendirilmektedir. Araştırmanın en önemli kısıtı araştırmanın dar bir örneklem içerisinde oluşturulmasıdır. Araştırmanın daha fazla yerel sektör temsilcileriyle tekrarlanması ve verilerin mukayese edilmesi daha sağlıklı bulguların elde edilmesine fırsat verecektir.

1.1. Esnek Çalışmanın Ortaya Çıkışı ve Gelişimi

Her alandaki küresel değişimler ve teknolojik ilerlemeler, yaşamın tüm boyutlarını derinden etkilemiştir. 1970’lerde gelişmiş ekonomi ile ortaya çıkan ve giderek küresel bir boyut kazanan ekonomik kriz iş yaşamı üzerinde kayda değer etkiler yaratmıştır (Aslan, 2005). Özellikle bilgi ve teknolojilerin gelişimiyle iş yapma biçimleri, işlerin niteliği, yönetim yapıların değişimi, işlerin yapıldığı mekanlar köklü bir değişim sürecine girmiştir. Tüm bu değişimler ile birlikte birçok anlayış geçerliliğini yitirmiş yerini esnek ve yenilikçi uygulamalara bırakmıştır. Esnek çalışma, tam da bu değişimlerin sonucu olarak şekillenmiştir (Üzmez ve Başpınar, 2018).

Günümüzde esnek çalışma, dünya genelinde çok eski bir geçmişe sahip olmasa da yaklaşık yarım asırlık bir geçmişe dayanmaktadır. Türkiye’de ise daha yakın tarihlerde olan bu çalışma biçiminin, iş hukukunda yer bulunması yeni bir gelişme olarak karşımıza çıkmaktadır. Esnek çalışma bazılarına göre istihdamı artıran ve katı kurallar olduğunda çalışma hayatının dışında kalacak olanlar için fırsat oluşturan çalışma şeklidir. Bazılarına göre ise, sendikalaşmaya engel olan ve elde edilen birtakım kazanımların yok edilmesinde araç gören bir çalışmadır. Her ne kadar olumsuz düşünceler var olsa da çalışma hayatında esnek çalışma modellerine olan yönelim giderek artmaktadır. Aynı zamanda esnek çalışmanın önem kazanmasında birçok etken etkili olmuştur. Bu gelişmelerin başında teknolojik ilerlemeler gelmektedir. Gelişen internet alt yapısı ve uzaktan erişim teknolojileri sayesinde çalışanlar işlerini uzaktan yürütebilmektedir. Küreselleşmeyle birlikte farklı yerlerde çalışan ekiplerin birlikte çalışması çalışma saatlerinde esneklik ihtiyacını beraberinde getirmiştir (Yaprak ve Helvacıoğlu, 2013). Özellikle pandemi süreciyle birlikte uzaktan çalışma zorunluluk hale gelmiş bu da işletmelerin esnek çalışma modeline geçiş yapmasına neden olmuştur. Bu süreç hem işverenler hem de çalışanlar açısından kaçınılmaz bir deneyim olmuştur.

Esnek çalışma, çalışanların belirli kurallar çerçevesinde esnek koşullarda çalışabilmelerini ifade eder (Özçelik, 1995). Esnek çalışma; çalışma yeri, saati, koşulları ve ücret gibi tüm unsurların çalışan ve işverenin karşılıklı olarak belirlenmesine imkân tanıyan çalışma modelidir. Daha kısa bir tanımla çalışan ve işverenin çalışma süresinin serbestçe belirlendiği çalışmadır (Üzmez ve Başpınar, 2018).

Özellikle hızla gelişen teknolojik gelişmeler ile beraber çalışma yöntemleri yeniden oluşmaktadır. Bu oluşan çalışma yöntemlerinde; uzaktan çalışma, yarı zamanlı çalışma, hibrit çalışma, esnek çalışma saatleri gibi kullanımlar ön plana çıkmaktadır. Çalışanlar fiziksel bir mekâna sabit kalmadan dünyanın her bir yerinde işlerini sürdürmektedir. Bu günümüzde yaşanan rekabet ortamında işletmelerin avantaj elde edebilmesinin en önemli faktörü olan insan kaynağını verimli kullanabilmesini sağlamaktadır (Weijs-Perrée, Koevering, Appel-Meulenbroek, ve Arentze, 2019). Bu durum çalışan memnuniyetini, verimliliği ve iş yaşam dengesini doğrudan etkilemektedir. Bireylerin hem profesyonel hem de kişisel yaşamlarında tatmin edici deneyimler yaşamalarına olanak vermektedir.

Esnek çalışma modelleri, aynı zamanda paylaşımli ofislerin yaygınlaşmasında da önemli rol oynamıştır. Paylaşımli ofisler, esnek çalışmanın sağladığı zaman ve mekân bağımsızlığına hitap eden ve çalışanların ihtiyaçlarına göre esnek çalışma alanları sunan yerlerdir (Johns vd., 2024). Paylaşımli ofisler, tek bir şirkete ya da bir gruba bağlı olmayan bireyleri bir araya getiren, mekân ve zaman kısıtı olmadan hem açık hem de kapalı ofis seçenekleri sunan, modern teknoloji ve altyapı ile donatılmış hazır ofis hizmetleri sağlayan esnek çalışma mekanlarıdır.

1.2. Paylaşımli Ofis Kavramı

Dijitalleşmenin ön planda olduğu günümüz iş dünyasında, çalışma kültürü ve ofis anlayışı geçmişe kıyasla önemli ölçüde değişime uğramıştır. Bu değişimin başlıca sebepleri arasında; 2000’li yıllardan sonra tüm dünyada hissedilen ekonomik kriz ve beraberinde artan işsizlik sorunu, bilgi ve iletişim teknolojilerinin sağladığı iletişim kolaylıkları, farklı bilimsel disiplinler arasındaki keskin sınırların giderek belirsizleşmesi, Y ve Z kuşaklarının yaşam tarzı ve iş kültürüne yönelik bakış açılarındaki farklılıklar yer almaktadır. Tüm bu nedenler doğrultusunda, zihinlerde klasik bir çalışma mekânı olarak yer edinmiş “ofis” kavramı da önemli bir dönüşüm geçirmiştir. Teknolojik gelişmeler ve değişen iş gücü dinamikleri sayesinde, artık tek tip ofis modelinin yerini; ortak çalışma alanları, coworking, paylaşımli ve sanal ofisler gibi daha esnek ve yenilikçi çalışma biçimleri almıştır (Kırıştı ve Arabacıoğlu, 2020).

Çalışanların sosyalleşme ve iş birliği gereksinimlerini karşılamamanın yanı sıra, modern iş yaşamının dinamik ve değişken yapısına uyum sağlamak amacıyla geliştirilen yeni ofis modellerinden biri de paylaşımlı ofis alanlarıdır. Paylaşımlı ofis alanlarının herkes için farklı bir ihtiyacı karşılaması nedeniyle tek bir tanımla ifade edilmesi oldukça zordur.

Oxford sözlüğüne göre; bir ofis veya çalışma alanının, iş sahibi veya çalışan olarak ekipmanlarıyla birlikte kullanılması, fikir ve bilgi paylaşılması olarak tanımlamaktadır (TheRoamTeam, 2019). Paylaşımlı ofis alanları, birbirinden farklı birikime sahip insanların iletişim kurmaları, bilgi alışverişinde bulunmaları ve birlikte tasarlayabilmeleri için dinamik, ilham verici ve düşük maliyetli yerler olarak ifade edilmektedir (Spinuzzi, 2012).

Bireylerin değer üretme amacıyla bir araya geldiği, iletişim yoluyla bilgi ve deneyimlerini paylaştığı, kendi tercih ettikleri ortam ve koşullarda birlikte çalıştığı bir modeldir (UDA, 2013, s. 2). Ek olarak çalışanlar arasında güvenin, ortak hedef ve amaçların olduğu rekabetten çok iş birliğini temel alan esnek çalışma tarzı olarak da tanımlanmaktadır (Foertsch, 2012, s.3).

Paylaşımlı ofis, bireylerin belirli bir ücret karşılığında katılım sağladığı hem fiziksel ofis olanaklardan hem de yüz yüze sosyal etkileşimden faydalandığı ve ekonominin ihtiyaç duyduğu esnek çalışma mekanlarıdır (Bacevice ve Spreitzer, 2022). Daha basit bir tanım ile farklı sektörlerden insanların bir araya gelerek çalışabildiği, paylaşımlı masa ve ofislerin kiralanabildiği ortak çalışma ortamlarıdır.

Paylaşımlı ofis kavramı, temelde farklı şirketlerden ya da bağımsız çalışan bireylerin ortak çalışma alanını kullanabildiği günlük, aylık ya da yıllık olarak kiralanabilen ofis olarak da tanımlanabilmektedir. Özel olarak tasarlanmış yazılım sistemleri sayesinde, farklı sektörlerde çalışan bireyler veya bağımsız çalışanlar için bu alanların verimli bir şekilde kullanılması mümkün hale gelmiştir. Kablosuz iletişim teknolojilerinin iç mekânda yaygınlaşmasıyla birlikte sabit çalışma alanları ve masa başında çalışma anlayışı ortadan kalkmış yerini esnek çalışma düzeni almıştır. Bu durum yüksek maliyetli çalışma alanları yerine daha ekonomik çözümler sunan ve isteğe bağlı kiralanabilen ofislere bırakmıştır (Karaoğlu Tekin, 2019; Çelik, 2021). Paylaşımlı ofis alanları, yalnızca fiziksel ve teknik imkanlar sunmakla kalmayıp, bireyler arasında sosyal etkileşim ve bilgi paylaşımını teşvik etmesiyle de bu çalışma modelinin önemini ortaya koymaktadır (Gandini,2015; Akkaya, 2024).

Paylaşımlı ofisler, günümüz iş dünyasında esneklik, verimlilik, iş birliği arayan kullanıcılar için tercih haline gelmiştir. Bu alanlar, kullanıcıların farklı ihtiyaçlarına yönelik özel düzenlemeler ile tasarlanabilmektedir. Ancak genel

olarak, paylaşımli ofislerden beklenen ana özellikler; uygun fiyatlandırma, merkezi konum, verimli çalışma ortamı, profesyonel bir topluluk, güvenlik, yeterli ekipman, toplantı odaları, küçük mutfak alanları ve iş birliğine dayalı çalışma imkanları gibi unsurlardır (Stanley, 2018).

2010 yılında Deskmag tarafından paylaşımli ofisler üzerine yapılan ilk geniş kapsamlı anket sonuçları kullanıcılara ve tasarımcılara yol gösterici olmuştur. Söz konusu araştırmaya 24 ülkeden 661 paylaşımli ofis kullanıcısının katılımı sağlanmıştır. Ankete cevap veren ortak çalışmacılardan sadece %8'i bulundukları paylaşımli ofislerden memnun olmadıklarını belirtmiştir. Ayrıca katılımcıların %85'i daha motive olduğunu, %88'i karşılıklı etkileşiminin daha iyi olduğunu, en az %42'si gelirinin arttığını ve sadece %5'i kazancının düştüğünü ifade etmiştir (Foertsch, 2010).

Paylaşımli ofis alanları ile ilgili yapılan bir diğer araştırmada, merkezi konum, güvenlik ve donanım sağlama konusunda genelde aynı yöntemler izlenirken; fiyat politikaları, ortak veya kişisel alanlar ile uygulanan hizmet politikalarında farklılıklar dikkat çekmektedir. Fiyat politikaları belirlenirken tam zamanlı olup olmadığı, yıllık sözleşme yapılıp yapılmadığı, özel alanlara sahip olunup olunmayacağı gibi bazı ölçütler ile değerlendirilirken, hizmet politikaları açısından online hizmetler, toplantı salonları, resmi adres gösterebilme gibi hizmetlerde farklılıklar tespit edilebilmektedir (Leforestier, 2009).

1.3. Paylaşımli Ofisin Yaygınlaşma Süreci

Paylaşımli ofis alanları temelde, girişimcilerin sosyalleşme fırsatları aramalarıyla ilişkili görülmektedir. WEB 2.0 gibi teknolojiler ile serbest çalışma imkanlarının artması ve paylaşımli ofis alanlarının ortaya çıkışı girişimcileri cesaretlendirmiştir (Leforestier, 2009). Paylaşımli ofis kavramı, literatürde ilk olarak 1999 yılında Bernie DeKoven tarafından, bilgisayar destekli ortamlarda beyin fırtınası, planlama ve bilgi toplama süreçlerini ifade etmek amacıyla kullanılmıştır (DeKoven, 2015). Avrupa'da ilk paylaşımli ortak çalışma alanı 2002 yılında Viyana'da faaliyetlerine başlayan Screw Factory, günümüz ortak çalışma alanlarının anası olarak ifade edilmektedir (Fasano, Nisi, ve Rossotti, 2018). Günümüz ortak çalışma alanlarının ilki 2005 yılında San Francisco'da girişimci Brad Neuberg tarafından Spiral Mouse adıyla kurulmuştur (Neuberg, 2022). 2006 yılında ise San Francisco'da kurulan Citizen Space de ilk küresel paylaşımli ofis olarak bilinmektedir (Co-Working Spaces, 2014).

Paylaşımli ofisler günden güne artan ve çok ilgi görmeye başlayan mekanlar olarak öne çıkmaktadır. Dünya genelindeki kesin sayısına ulaşmak

güç olsa da bu alanların önemli bir kısmı “Coworker, Coworking Map” isimli çevrim içi platformda yer almakta ve bu platform, küresel ölçekte paylaşımlı ofislerin yayılımı hakkında tahmini bir veri sunmaktadır.

Resim 1: Paylaşımlı ofislerin dağılımı

Kaynak: (Coworker, Coworking Map, 2025, <https://www.coworker.com/map>)

Paylaşımlı ofislerin dünya da yaygınlığı hız kazanan bir yapı haline gelmiştir. Özellikle uzaktan ve esnek çalışma ortamlarının yaygınlaşması, yenilikçi girişimcilerin artması, maliyet avantajları, networking-iş birliği fırsatları, hazır alt yapısıyla bu alanlara olan talebi önemli ölçüde artırmıştır. Bu artış ile sektörün yayılmaya devam ettiğinin açık göstergesidir.

1.4. Paylaşımlı Ofislerin Avantaj ve Dezavantajları

Geleneksel ofis modelleri, esnek ve dinamik yapılarıyla dikkat çeken paylaşımlı çalışma alanlarının ön plana çıkmasıyla yerini bu anlayışa bırakmıştır. Özellikle uzaktan çalışma ve hibrit çalışma modellerin yaygınlaşmasıyla paylaşımlı ofislerin hızlanmasına zemin hazırlamıştır. Bu dönüşüm sürecinde çalışanlara hem maliyet hem esneklik açısından imkanlar sunan paylaşımlı ofisler büyük ilgi görmeye başlayarak artmıştır. Aynı zamanda sunduğu avantajlar çalışma hayatında cazip bir seçenek haline getirmiştir.

Paylaşımlı ofisin en belirgin avantajları arasında esnek kullanım vardır. Çalışanlar bu mekanları istedikleri gün, hafta, aylık ya da yıllık kiralayabilme fırsatı bularak iş-yaşam dengesi arasında verimliliği sağlamaktadır. Bu kiralayabilme özelliği ile mekân ve zaman konusunda çalışma serbestliği sağlayarak düşük maliyetle çalışma alanı edinme olanağı sunmaktadır. Ayrıca farklı sektörlerden bir araya gelen birey ya da kuruluşların sosyal etkileşim, inovasyon, iletişim, iş birliği, yerel iş ağının genişlemesine zemin hazırlamaktadır. Bu durum iş birliği olanakları artırarak yeni iş fırsatlarını

doğurmaktadır. Aynı zamanda paylaşımli ofislerin merkezi bir konum da olması kullanıcılara prestijli bir iş adresi sağlama avantajı sunmaktadır. Özellikle müşteri kitlesi karşısında olumlu kurumsal bir imaj oluşturmaya katkı sağlamaktadır (Ahmadzada, 2024). Paylaşımli ofislerin sunduğu güçlü teknoloji, modern altyapı, hazır ofis, masa kiralama, konferans ve toplantı salonları, dinlenme alanları, sekreteryaya, temizlik hizmetleri gibi her türlü ekipmana ücret ödemeden ulaşılabilmesi bir diğer avantajdır (Karaoğlu Tekin, 2019). Ayrıca fiziksel bir mekân sunmakla kalmayıp bireylerin kişisel gelişimini destekleyecek etkinlikler, seminerler, eğitim programları gibi mesleki gelişim ve motivasyon konusunda yardımcı olmaktadır (Merkel, 2015). Bu mekanlar genç girişimciler için de büyük avantaj oluşturmaktadır. Geleneksel ofis de karşılaşılan yüksek maliyet ve kira sözleşmeleri henüz net olmayan girişimler için risk oluşturmaktadır. Bu nedenle paylaşımli ofisler belirsizliği ortadan kaldırmak için esnek çalışma mekanları sunarak genç girişimcilerin maliyetlerini önemli ölçüde azaltmaktadır (Konecka-Szydłowska ve Czupich, 2022).

Bununla birlikte paylaşımli ofislerin bazı dezavantajları da vardır. Açık ofis düzeni bazı durumlarda dikkat dağınıklığına ve gürültü kaynaklı verim kaybına yol açabilmektedir. Özellikle bu durum konsantrasyon gerektiren işlerde çalışan bireyler için verimliliği düşürebilmektedir. Toplantı odası ya da belirli çalışma alanların önceden dolu olması iş süreçlerinde gecikmelere neden olabilmektedir. Aynı zamanda çalışma ortamlarının ortak kullanımı nedeniyle bireylerin özel görüşme ya da stratejik hamle yapması zorlaşabilmektedir (Aksu, 2023).

1.5. Paylaşımli Ofis Alanlarına İlişkin Yapılan Çalışmalar

Paylaşımli ofis alanları, bireysel veya uzaktan çalışma nedeniyle evlerinde çalışmak zorunda kalan insanlar için bir çekim merkezidir. Yalnız çalışmanın yol açtığı sosyal izolasyon, yenilikten uzaklaşma ve fikirlerde tıkanma gibi sorunlardan kaçınmak isteyen bireyler, bu ortak çalışma alanlarına yönelmektedir. Bu alanlarda çalışan bireyler arasında etkileşimi ve yaratıcılığı arttırmak için ofis sahipleri ya da yöneticileri, kullanıcılar arasında iletişimi güçlendirecek adımlar atmakta ve kiracıları aktif katılıma teşvik etmektedir (Parrino, 2015).

Paylaşımli ofis alanları aynı zamanda firmalara ya da profesyonellere teknolojik altyapı, mobilya gibi yüksek maliyete katlanmak zorunda kalmayan imkanlar sunmakla kalmayıp bunun ötesinde çalışanlar arasında iletişim, iş birliği, yaratıcılık ve yenilik süreçlerini destekleyen ortam da sunmaktadır (Bouncken vd., 2021). Özellikle Bouncken vd. (2020),

çalışmasında coworking alanların sadece fiziksel çalışma mekânı olarak değil, aynı zamanda bireyler arasında duygusal etkileşim yoluyla girişimcilik faaliyetleri teşvik eden sosyal yapılar olduğunu vurgulamaktadır. Benzer şekilde Howell (2022), araştırmasında coworking alanlarının girişimciler için ekonomik, sosyal, motivasyonel olarak sağladığı faydaları inceleyerek bunların önemini dile getirmiştir. Bouncken ve Reuschl (2018), coworking alanların sadece fiziksel bir mekân olmadığını bilgi ve fikir alışverişiyle bu alanların girişimcilik üzerinde yeni bir eğilim oluşturduğunu söylemektedir.

Bunlara ek olarak literatürde paylaşımlı ofislerin yarattığı avantajlar sonucunda sayısının günbegün arttırdığına dair çalışmalarda mevcuttur. Üzmez ve Başpınar (2018), ofis kafelerin çalışma hayatlarında daha fazla yer alacağını ve geleceğin çalışma düzeninde önemli bir yer edinebileceğini belirtmişlerdir. Çelik (2021), yapmış olduğu çalışmasında kullanıcıların paylaşımlı ofislerden oldukça memnun olduklarını, pek çok hizmete kolay ve hızlı şekilde ulaştıklarını tespit etmiştir.

Aynı zaman da yapılan çalışmalar doğrultusunda paylaşımlı ofis kullanıcıların memnuniyet unsurları arasında esneklik, iç mekân konforu, sosyal etkileşim gibi unsurların olduğu çalışmalara rastlanmıştır. Riratanaphong (2021), Bangkok /Tayland'daki on farklı paylaşımlı ofis (coworking spaces) kullanıcıları ile yaptığı araştırma sonucu tasarım özellikleri, iç mekân çevresel kalitesi, destekleyici tesisler, destek hizmetleri kullanıcı memnuniyetini etkileyen başlıca faktörler olduğunu bulmuştur. Bir başka çalışmada Tan ve Lau (2020), Malezya'nın başkenti Kuala Lumpur'daki paylaşımlı ofis alanındaki kullanıcılara ve ev sahiplerinin motivasyonlarına yönelik analiz uygulanmıştır. Analiz sonucuna göre ofis alanının uygun konumu, açık alan düzeni ve atmosferi, paylaşılan tesisler, üyelik ücretleri, esnek kiralama ve bilgi paylaşımı gibi faktörlerin kullanıcılar için önemli olduğu belirtilmiştir. İzmir'deki Originn Coworking Spaces kullanıcılarıyla yapılan çalışmada ise (Ergenç vd., 2024) kullanıcıların mekânsal kontrol algısı ve esneklik beklentilerinin iş memnuniyet ve verimlilikleri üzerinde belirleyici olduğunu söylemektedir.

İfade edilen kaynaklar dışında Han Space aracılığıyla sektörün bugünü ve geleceğiyle ilgili olarak bir rapor ortaya çıkarılmıştır (Space, 2022). Söz konusu raporda sektörle ilgili analizler yer almakta olup, sektörle ilişkisi bulunan birçok araştırmacının birlikte düzenlemiş olması ayrıca önem kazandırmaktadır. Bir başka araştırma (Weijs-Perrée, Koevering, Appel-Meulenbroek, ve Arentze, 2019), ortak çalışma alanlarının kullanıcı tercihleri üzerine kapsamlı bir çalışma ortaya çıkarmıştır. Bu araştırma kapsamında yapılan anket çalışmaları ve testler, ortak çalışma alanları kullanmanın esas

motivasyonun kullanıcıların evin dışında bir çalışma alanına, ilham verici bir çevreye ihtiyaç duymaları olarak ifade edilmektedir. Jasmine Berbegel (Berbegel-Mirabent, 2021) ise ortak çalışma alanları ile ilgili kapsamlı bir literatür araştırması ortaya çıkarmıştır. Araştırma kapsamında 118 dokümanı inceleyen araştırmacı ortak çalışma alanları için dört önemli faktöre vurgu yapmaktadır. Bunlar; coğrafik konum, fiziksel alan, iş modeli ve mevcut topluluk olarak ifade edilmektedir.

2. METODOLOJİ

2.1. Araştırmanın Amacı, Yöntemi ve Kapsamı

Araştırmada, ortak çalışma alanları olarak paylaşımli ofis alanı özellikleri, işleyişi, sistemleri ve girişimcilik ekosistemine etkileri hakkında bilgi elde etmek ve hem kullanıcılar hem de girişimciler açısından bilgi transferi sağlamak amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda araştırma verilerini elde edebilmek için nitel araştırma tekniklerinden örnek olay incelemesi ve mülakat tekniği kullanılmış, ayrıca paylaşımli ofis alanı kullanıcılarına bir görüşme formu uygulanarak veriler elde edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada kullanılan mülakat soruları ve görüşme formu için Gaziantep Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurul'undan 04.01.2023 tarih ve 36 sayılı karar numarası ile izin alınmıştır. Bu bağlamda Gaziantep ilinde faaliyet gösteren ve paylaşımli ofis alanı hizmeti sunan No 27 işletmesi yöneticileri ve kullanıcıları araştırmanın kapsamını oluşturmaktadır.

Gaziantep'te Coworking hizmeti veren No 27 işletmesi 2015 yılında kurulmuştur. 1200 m² alan üzerine yayılmış 39 bağımsız ofis, 3 adet toplantı ile seminer salonu ve 150 kişilik çalışma alanı kapasitesiyle kullanıcılarına Gaziantep'in merkezi sayılabilecek bir lokasyonda hizmet vermektedir. Ayrıca kullanıcılarının ihtiyaçlarına göre oluşturdukları hazır ofis, sanal ofis, dijital üyelik ve coworking üyelik paketleri bulunmaktadır (www.no27.com.tr).

No 27 işletmesi sahibi Bülent Bey ve yöneticisi Elif Hanım ile irtibat kurularak 31 Mayıs 2022 tarihinde mülakat için randevu alınmıştır. Söz konusu mülakat No 27 işletmesinde gerçekleşmiş ve tüm araştırmacılar mülakata katılmıştır. Mülakat yaklaşık 1,5 saat sürmüş ve 20 dakika süren bir işletme gezisi de yapılmıştır. Mülakat öncesinde sorular hazırlanmış fakat konuyla ilgili ayrıntıların kaçırılmaması düşünülerek yarı yapılandırılmış mülakat tekniği kullanılmıştır. Sorular hazırlanırken sektör ile ilgili kaynakların detaylı taranarak eksik konu kalmaması konusuna dikkat edilmiştir. Mülakat başlamadan önce yöneticilerden ses kaydı alabilmek ve verilerin paylaşımı konusunda gerekli izinler alınmıştır. Söz konusu mülakattan alınan veriler üzerinde içerik analizi yapılarak elde edilen bulgular üç ana tema içerisinde

toplanmıştır. Bu temalar No 27 işletmesi, girişimcilik ve mevcut kullanıcılar çerçevesinde değerlendirilmektedir.

3. BULGULAR

3.1. No 27 İşletmesine İlişkin Verilerin Değerlendirilmesi

Gaziantep’te coworking hizmeti veren No 27 işletmesi yerel ve tek şube işletme olup 2015’te yatırıma başlamış, 2016’da faaliyete geçmiştir. İlk kurulduklarında üç ortağa sahip olan işletme şu an tek sahip ile yönetilmektedir. No 27 web sitesinde kendilerini “İşiniz şehrin kalbinde olsun” mottosu ile tanımlamaktadır. Bu tanımlamadan ön plana çıkan unsurlar, prestijli adres gösterimi, kolay ulaşım, toplu taşıma erişimi, kamu kurumlarına, banka şubelerine ve restoranlara yakınlığı vurgulanmaktadır. Gaziantep’in merkezi sayılan bir lokasyonda kullanıcılara hizmet vermektedir. 1200 metrekaare alanda 39 bağımsız ofis, 3 adet toplantı ile seminer salonu ve 150 kişilik çalışma alanıyla kullanıcılara aynı anda çalışma imkânı sunabilmektedir. Ayrıca kullanıcıların ihtiyaçlarına göre oluşturdukları hazır ofis, sanal ofis, coworking (paylaşımlı ofis) ve üyelik paketleri bulunmaktadır. İşletme, 42’si hazır ofis kullanıcısı, 35’i ise sanal ofis kullanıcısı olmak üzere toplam 77 kullanıcıya sahiptir. İşletmedeki toplam çalışan sayısı 5’tir.

Resim 2: No 27 ortak çalışma alanı toplantı salonu ve ofislerine ait görüntüler

Kaynak: <https://www.no27.com.tr>

No 27 işletmesi, kullanıcılarına ve onların misafirlerine çevreci, hijyen ve modern bir iş ortamı sunmaktadır. İşletme içinde sizi karşılayan akustik müzik, ergonomik ve fonksiyonel tasarlanan mobilya ve dekorasyonlar huzurlu ve paylaşımcı bir örgüt iklimi algısına hizmet etmektedir. Hazır

ofis ve toplantı solanlarında kullanıcıların tüm ihtiyaç duyabilecekleri ekipman ve araçların yanı sıra molalardaki ikramlıklar da hali hazırda bulunmaktadır. Ofisin iç tasarımı, mimar ve No 27 girişimcileri tarafından gerçekleştirilmiş olup her ince ayrıntı kullanıcıları düşünülerek yapılmıştır. Mobilyaların sağlamlığı ve ergonomisi, elektrik sistemlerin planlı ve yüksek kapasiteye uygun şekilde yapılması, havalandırma ve iklimlendirmeye kadar tüm detaylar düşünülmüştür. Yerlerde halıların, akustik panellerin, akustik camların kullanılmasına kadar her santimetre hesaplanmış ve bir fonksiyon kazandırılmıştır.

Resim 3: No 27 Ortak çalışma alanına ait görüntüler

Kaynak: <https://www.no27.com.tr>

No 27, kendini hibrit çalışan bir işletme olarak tanımlamaktadır. Bir tarafta yeni nesil işler yapan, girişimcilik ekosistemine ve teknoloji dünyasına yakın işletmelere hizmet verirken; diğer tarafta ise müşteri kitlesi daha kemik olan, büyük firmaların ofis ihtiyaçlarını ve alan ihtiyaçlarını çözümleyen bir işletme olarak hizmet sunmaktadır.

3.2. Paylaşımlı Ofis Alanları Bağlamında Girişimcilik İle İlgili Verilerin Değerlendirilmesi

No 27 Coworking Space işletmesi sahibi ve yöneticisi ile yapılan görüşmede söz konusu işletmenin girişim öyküsü de irdelenmeye çalışılmıştır. Kurumun sahibi Bülent Bey, No 27'den önce de birçok girişimlerde bulunduğunu ifade etmektedir. Ortak çalışma alanları ile gözlemlerinin ve böyle bir iş fikrinin temelini ise ABD ve İngiltere'de gerçekleştirdiği iş seyahatlerine dayandığını belirtmektedir. Sonraki süreçte Gaziantep'te gözlemlerini bir iş fikrine dönüştürerek 2015 yılında başlayan yatırımlar sonucunda 2016 yılında bir

ortak çalışma alanı girişimi kurmuştur. İşletme kurulduktan yaklaşık 36 ay sonra ilk yatırım bedelini karşılayacak şekilde kâr elde edildiği ifade edilmiştir. Girişimcinin ilk yatırım bedelinde geçmiş tecrübeleri maliyet üzerinde ve gelecek öngörüsü üzerinde etkili olduğu belirtilmektedir. Girişimci Orta Doğu Teknik Üniversitesi Çevre Mühendisliği bölümü mezunu olup, yüksek lisansını İnşaat Mühendisliği alanında yaptığını ifade etmektedir. No 27 işletmesinin kuruluşu esnasında ayrıca inşaat sektörü üzerine çalışmaları olduğundan birçok teknik sıkıntıların üstesinden kolaylıkla geldiğinden bahsetmektedir.

Girişimci, Gaziantep'te ortak çalışma alanı oluşturmaya başladığında bunun bir ilk olduğunu, amaçlarının hem bu alandaki ihtiyacı karşılamak hem de bu alanda bir pazar oluşturmak olduğunu belirtmiştir. Girişimi ilk kurdukları yıllarda paylaşımlı ofis alanlarının Gaziantep çalışma kültürüne ve ofis anlayışına pek uymadığını ancak zamanla dönüştürebileceğini öngörerek bu girişimde bulunduğunu ileri sürmüştür. Nitekim iş dünyasındaki gelişmeler girişimcinin vizyoner hedeflerini gerçekleştirmesine katkı sağlamıştır. Ayrıca, Suriye'de ortaya çıkan iç savaş nedeniyle birçok yabancı ülkeden gelen sivil toplum kuruluşlarının ve yardım derneklerinin temsilcilerinin ortak çalışma alanları arayışlarının işletme için sonradan fırsatlar sunduğunu ifade etmektedir. Başlangıç safhasında farklı işletmelerin tecrübeleri ve teknik altyapılarından faydalandığını belirtmektedir. Bir ortak çalışma alanı girişimcisi olarak özellikle Türkiye ekonomisi içerisinde bu tarz işletmelerde öngörülü olmanın önemini vurgulamaktadır. İşletmenin kurulum aşamasında malzemelerin uzun yıllar dayanması gerektiği, yedek parçaların kolayca temin edilebilmesi, teknolojinin yıllar içerisinde evrileceğinin öngörülmesi gibi birçok teknik noktayı örnekler ile belirtmektedir. Teknik kısımlar dışında işletmenin kuruluşunda yapılan kira sözleşmelerinden, uluslararası standartlarda güvenlik ve gizlilik şartlarına uygunluğun da önemine değinmektedir. Ortak çalışma alanlarının bir gayrimenkul hizmeti olarak da değerlendirebileceğini ifade ederek, küresel çapta artan fiyatların ortak çalışma alanları açısından fırsatlar oluşturduğunu ancak işletmenin kurulması gereken ilk yatırım maliyeti açısından da sorunlar oluşturduğunu açıklamaktadır.

No 27 işletmesi Gaziantep'te e-ticaret kuluçka merkezi kurmuştur. Buradaki amaç girişimcilik ekosistemine katkıda bulunarak kullanıcılar arasındaki etkileşimi artırmak ve daha verimli kılmaktır. Gaziantep'te ticari faaliyetlerin yoğunluğunu avantaja çevirerek bu alanda bir network oluşturmayı hedeflemişlerdir. Gaziantep'te e-ticaret yapacak her kişinin bir şekilde yollarını No 27 ile kesiştirmek istemektedirler.

No 27'nin büyüme hedefleri gittikçe ilerlemekte ve gelişmektedir. 2022 yılı başında Londra'da bir sanal ofis açtıklarını, kendi bünyelerinde şirket kurulum hizmeti verdikleri bir ofis yapıp, fiziki lokasyondan ziyade daha çok uzaktan bütün işlerin yönetilebileceği, altyapılarına ulaşılabilceği yatırımlar yapmaktadırlar. Şu anki hedeflerinde ise Amerika olduğunu ve çok yoğun talep aldıklarını dile getirmektedirler.

3.3. Mevcut Kullanıcıların Paylaşımli Ofis Alanı Değerlendirmelerine İlişkin Bulgular

No 27 işletmesi 42'si hazır ofis kullanıcısı, 35'i ise sanal ofis kullanıcısı olmak üzere toplam 77 kullanıcısına hizmet vermektedir. bu çalışma kapsamında oluşturulan gelmeli görüşme formu, işletme yöneticilerine iletilmiş ve kullanıcılarla iletişime geçilerek formu doldurmaları istenmiştir. 42 hazır ofis kullanıcısının 24'ü soru formlarını doldurarak geri bildirimde bulunmuşlardır. Görüşme formunda çoktan seçmeli, evet-hayır ve açık uçlu sorulara yer verilmiştir. Açık uçlu sorularla kullanıcın verdiği cevaplar kıyaslanmaya çalışılmıştır.

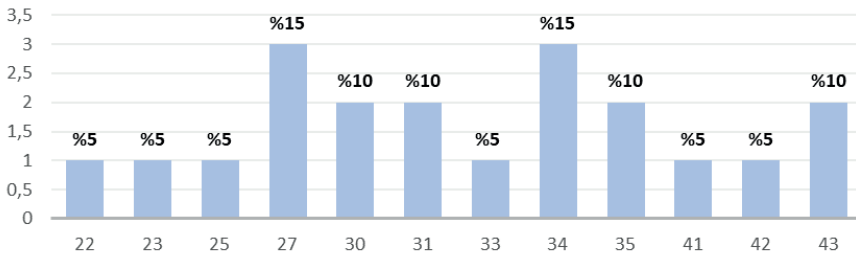
Cinsiyet

Şekil 1. Kullanıcıların cinsiyet dağılımını gösteren grafik

Görüşme formuna katılan 24 kullanıcının %33,3'ü (8) kadın, %66,7'si (16) erkektir.

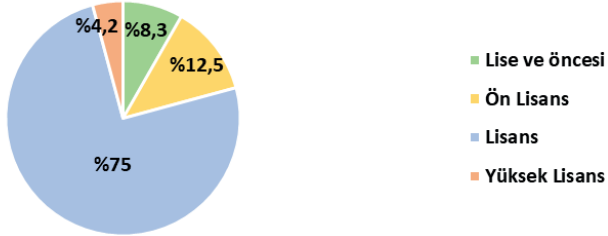
Yaş

Şekil 2. Kullanıcıların yaş dağılımını gösteren grafik

Kullanıcıların yaş ortalamasına bakıldığında ağırlıklı olarak 30-34 (%40) yaş aralığı oluşturmaktadır.

Eğitim

Şekil 3. Kullanıcıların eğitim durumunu gösteren grafik

Kullanıcıların eğitim durumuna bakıldığında %8,3'ü lise ve öncesi, %12,5'i ön lisans, %75'i lisans ve %4,2'si yüksek lisans olduğu gözlenmektedir.

Tablo 1. Kullanıcıların sektör dağılımını gösteren tablo

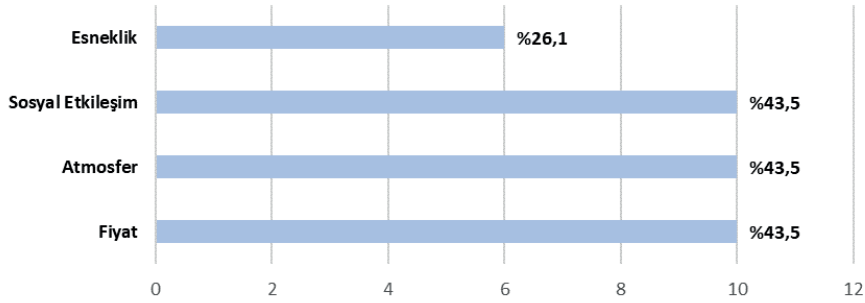
- Gayrimenkul Değerleme %11,1 - Özel Sektör %11,1 - Ambalaj %5,6 - Bilişim %5,6 - E-Ticaret %5,6 - Elektrik-Elektronik %5,6	- Eğitim %5,6 - Fotoğrafçılık Medya %5,6 - Gayrimenkul %5,6 - Lojistik %5,6 - Sağlık %5,6 - Ticaret %5,6	- İnşaat %5,6 - İnsani Yardım %5,6 - Enerji %5,6
--	---	--

Kullanıcıların faaliyet gösterdikleri sektörler farklılık gösterse de gayrimenkul sektöründen kullanıcı sayısı (%11,1) fazladır. Gayrimenkul sektörü dışında, inşaat, lojistik, eğitim, bilişim ve ticaret gibi farklı sektörlerden de kullanıcılar bulunmaktadır.

Tablo 2. Kullanıcıların meslek dağılımını gösteren tablo

· Danışmanlık %8,7	· Bölge Satış Sorumlusu %4,3	· Satış Destek Uzmanı %4,3
· Değerleme Uzmanı %8,7	· Fotoğrafçı %4,3	· Psikolog %4,3
· Bilişim Danışmanı %4,3	· Mimar %4,3	· Pazarlama %4,3
· Ambalaj İmalatçısı %4,3	· Finans %4,3	· Risk Yönetimi %4,3
· Vize-Tekstil %4,3	· Gayrimenkul Danışmanı %4,3	· Serbest Muhasebeci %4,3
· Öğrenci Danışmanlığı %4,3	· Mühendis %4,3	· Öğrenci %4,3
	· İnşaat Mühendisi %4,3	

Kullanıcıların meslek dağılımına bakıldığında, ağırlıklı olarak danışmanlık ve değerlendirme uzmanı olarak hizmet verenlerin tercih ettiği görülmektedir. Ayrıca, finans ve muhasebe meslek gruplarının yanı sıra mühendis ve mimarların da paylaşımlı ofisleri tercih ettikleri gözlemlenmektedir.

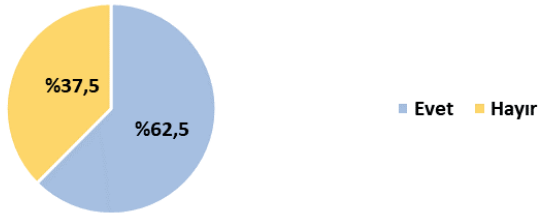
Şekil 4. Kullanıcıların paylaşımlı ofis tercih nedenini gösteren grafik

Kullanıcılara yönetilen “Paylaşımlı ofisleri kullanma nedeniniz nedir?” sorusunda fiyat, atmosfer ve sosyal etkileşim seçeneklere aynı oranda yanıt verilirken esneklik seçeneği daha az tercih edilmiştir.

Şekil 5. Kullanıcıların paylaşımlı ofis kullanımına bağlı kârlılıklarını gösteren grafik

Kullanıcılara yönetilen “Paylaşımlı ofis kullanımı kârlılığınızı arttırdı mı?” sorusuna kullanıcıların %62,5’i paylaşımlı ofis kullanımının işletmelerin kârlılığına pozitif etkisi olduğu yönündeyken, %37,5’i herhangi bir etkisi olmadığını ifade etmiştir.

Şekil 6. Kullanıcıların paylaşımlı ofis kullanımının profesyoneller ile fikir alışverişine etkisini gösteren grafik

Kullanıcılara yönetilen “Paylaşımlı alan kullanımı profesyoneller ile fikir alışverişinizi arttırdı mı?” sorusuna kullanıcıların %62,5’i evet yanıtını verirken, %37,5’i olumsuz yanıt vermiştir.

Şekil 7. Kullanıcıların paylaşımli ofis tercihlerinin motivasyonları üzerinde etkisini gösteren grafik

Kullanıcılara yönetilen “Paylaşımli ofisler motivasyonunuzu arttırdı mı?” sorusuna kullanıcıların %87,5’i evet yanıtını verirken, %12,5’si olumsuz yanıt vermiştir.

Şekil 8. Kullanıcıların paylaşımli ofis tercihlerinin yaratıcılıkları üzerine etkisini gösteren grafik

Kullanıcılara yönetilen “Paylaşımli ofis alanları yaratıcılığınızı arttırdı mı?” sorusuna kullanıcıların %62,5’i bu ofislerin yaratıcılıkları üzerinde pozitif etkisinin olduğunu, %37,5’i ise herhangi bir etkisinin olmadığını belirtmiştir.

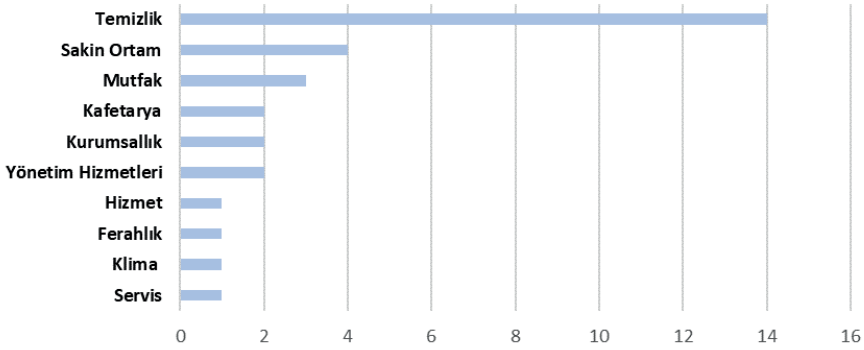
Şekil 9. Kullanıcıların paylaşımlı ofis kullanımı değerlendirmelerini gösteren grafik

Kullanıcılara yönetilen “Paylaşımlı ofis alanlarında çalışmaktan memnunuz musunuz?” sorusuna kullanıcıların %83,3’ü olumlu yanıt verirken, %16,7’si olumsuz yönde yanıt vermiştir.

Şekil 10. Kullanıcıların paylaşımlı ofisler için gelecekteki tercihlerini gösteren grafik

Kullanıcılara yönetilen “2023 yılı için paylaşımlı ofis alanlarını kullanmaya devam edecek misiniz” sorusuna kullanıcıların %86,4’ü olumlu yanıt verirken, %13,6’sı olumsuz yönde yanıt vermiştir.

Şekil 11. Kullanıcıların verdikleri ilk üç ofis hizmeti grafiği

Kullanıcılara yönetilen son soru ise kendileri için en önemli üç ofis hizmeti sorulmuştur. Yanıtlar arasında en sık belirtilen ilk üç hizmet sırasıyla temizlik, sakin çalışma ortamı ve mutfak olduğu görülmektedir.

4. SONUÇ

Sanayi devrimi sonrası ortaya çıkan yönetim yaklaşımları 21. yüzyılda evrilerek iş yapma biçimlerinde esnekliğin önemini gündeme getirmiş ve bu kavramın yeniden sorgulanmasına neden olmuştur (Çelik, 2021). Gelişen bilişim teknolojileri de uzaktan veya esnek iş yapma biçimlerini desteklemektedir. İnsanlar için her ne kadar uzaktan çalışmak bir kolaylık sağlasa da yaratıcılıklarını geliştirmek için uygun bir mekâna ihtiyaç duydukları da aşikardır. 2019 yılının sonlarında başlayan ve tüm dünyayı evlere hapseden küresel salgın döneminde insanlar ya hibrit ya da tamamen uzaktan çalışmak zorunda kalmışlardır. Yapılan bazı araştırmalarda evden çalışmanın bireylerde iş ve aile yaşamı arasında birtakım problemlere yol açtığını göstermektedir (Türis, 2022).

İnsanların gelişen teknoloji ile uyumlu bir şekilde iş yapma biçimlerinin sürekli değişmesi, geleneksel çalışma şekline uzaklaşarak esnek, uzaktan ve hibrit modellerin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Ortak çalışma alanları da bu modelleri fark eden girişimciler tarafından ortaya çıkarılmış mekanlardır. Araştırma kapsamında ortak çalışma alanlarının 1995 yılında başlayan serüveninden günümüze kadar olan kısımlarına değinilmeye çalışılmıştır. Küresel salgın dönemine kadar sürekli artan trendlere sahip olan sektör, 2020 ve 2021 yıllarında ciddi duraksama dönemleri yaşamıştır. Ancak 2022 yılının sektör açısından bir toparlanmadan ziyade yeni fırsatlar doğurduğu bir dönem olduğu da bir gerçektir.

Bu gelişmelere paralel olarak geleneksel ofis anlayışına alternatif niteliğinde paylaşımlı ofisler ortaya çıkmış ve hızla yaygınlaşmıştır. Özellikle bilgi temelli, teknik, soyut, çevrimiçi gibi yürütülen işler zaman ve mekân kısıtlaması olmadan istenilen zaman diliminde gerçekleştirilebilecek esnekliğe kavuşmuştur (Çelik, 2021). Paylaşımlı ofis alanları, farklı sektörde iş deneyimine sahip bireylerin açık ofis ortamında bir araya gelerek hem kendi işlerini yürüttükleri hem de serbest zamanda diğer kullanıcılarla iletişim kurdukları alanlardır. Paylaşımlı ofisler, bireysel kullanıcılar ve kurumsal kullanıcıların kullanımına açık olup etkileşim, iş birliği ve paylaşımın ön planda olduğu sosyal çalışma mekanlarıdır. Bireysel ve kurumsal kullanıcıların ihtiyaçlarına göre bu mekanlar günlük, haftalık, aylık, yıllık gibi kiralamalarla kullanabilmektedir. Bu üyelikler kapsamında sekreteryâ, donanım, kargo, açık büfe gibi çeşitli hizmetlerle ek masrafları ortadan kaldırarak maliyet açısından avantaj sağlamaktadır. Bununla birlikte paylaşımlı ofislerin merkezi ve prestijli lokasyonlarda bulunması hem ulaşım kolaylığı sağlamakta hem de profesyonel bir imaj kazandırmaktadır (Akkaya, 2024).

Paylaşımlı ofis, son on yılı aşkın süredir dünya genelinde birçok ülkede yaygın olarak kullanılmakta olup, özellikle teknoloji, girişimcilik ve yaratıcılık gibi sektörlerde önemli bir ihtiyaç haline gelmiştir. Amerika Birleşik Devletleri ve Batı Avrupa gibi ülkelerde paylaşımlı ofis sayısının giderek yoğunlaştığı görülmektedir (Gandini, 2015). Türkiye’de ise küresel gelişmelerin etkisiyle son beş yılda ivme kazanmış ve hızla yaygınlaşmıştır (Tekin Karaoğlu, 2019). Başta İstanbul olmak üzere, Ankara, İzmir, Bursa ve Gaziantep gibi birçok farklı şehirde paylaşımlı ofis alanları hızla büyümekte ve faaliyetlerini sürdürmektedir (Çelik, 2021, s.96).

Bu çalışma kapsamında küresel şirket yerine yerel bir işletme örneklem olarak ele alınmaktadır. Araştırma süreci, yerel işletmelerin yaşadıkları girişimcilik serüvenini paylaşarak yeni girişimcilere ilham olmak, mevcut bir işletmenin ve sektörün sorunlarını belirtmek üzere yapılandırılmıştır. Ayrıca muhtemel kullanıcılara ortak çalışma alanları hakkında bilgi vermek ve mevcut kullanıcıların beklentilerini paylaşmak hedeflenmiştir.

Sektör açısından yeni bir iş alanı olması nedeniyle bazı fırsatlar ve problemler olduğu araştırma sonuçlarından da anlaşılmaktadır. Gayrimenkul fiyatlarında yaşanan artışların, iş görenleri/ işverenleri ortak çalışma alanlarına yönlmesi mevcut işletmeler açısından fırsat olarak ele alınabilecek iken yeni girişimler açısından problem unsuru olarak değerlendirilmektedir. Genç nüfusu yoğun bir ülke olarak sektörün genç girişimciler açısından tercih nedeni olması da bir diğer fırsat unsuru olarak ifade edilmektedir. Gelişmeye ve ilerlemeye devam eden bilgi ve iletişim teknolojileri ise bu alandaki

yatırımlara bir projeksiyon tutmaktadır. Bununla birlikte, sosyal sermaye, ilişkisel sermaye ve sosyal ağ gibi soyut bazı varlıkların yaratıcılık ve yenilik süreçlerine etkisi gün geçtikçe çeşitli araştırmalarla daha net bir şekilde ortaya konmaktadır. Bu bağlamda kullanıcılar arası iletişimi ve etkileşimi artırmayı amaçlayan paylaşımli ofis alanlarının bilinçli kullanımının da artacağı ileri sürülebilir.

Girişimciler ve işletmeler açısından paylaşımli ofislerin değerlendirilmesi hem ekonomik hem de verimlilik açısından son derece hayati bir öneme sahiptir. Özellikle yeni girişimciler, sabit ofis giderlerinden kaçınmak ve yeni oluşan iş çevresine adapte olabilmek için paylaşımli ofislerden yararlanmaları önerilmektedir. Bununla birlikte farklı sektörlerden bir araya gelen bireylerin sosyal etkileşim, bilgi paylaşımı, ağ kurma, yeni iş fırsatları açısından da stratejik bir değer taşımaktadır (Howell, 2022; Konecka-Szydłowska ve Czupich, 2022). Aynı zamanda hibrit ve uzaktan çalışma modellerine geçiş ile işletmelerde çalışan bireylerin memnuniyet ve verimliliklerin artması paylaşımli ofisleri değerlendirme konusunda da alternatif olmaktadır.

No 27 işletmesi farklı bir iş modelini yerele uygun bir hibrit çalışma modeline dönüştürerek başarılı bir girişim gerçekleştirmiştir. İşletme sahibinin ve yöneticisinin hem küresel hem de yerel bir vizyon ortaya koyabilmeleri, küresel işletmelere göre Gaziantep ilinde rekabet üstünlüğü sağlamaktadır. Yerelin iş yapma kültürünü de dikkate alarak modern ve esnek ofis alanlarına bu durumu yansıtabilmek, ildeki sektör rakiplerine göre daha başarılı olmayı da beraberinde getirmiştir. Sadece ofis kiralararak bir iş modeli ile ilerlemekten ziyade bulundukları çevreye ve sektöre farklı katkılar sunmaktadırlar.

Araştırma kapsamında sektörü temsilen yalnızca bir işletmenin ele alınması, çalışmanın dar bir örneklemele sınırlı kalmasına neden olmuştur. Araştırmanın daha fazla yerel sektör temsilcileriyle tekrarlanması ve verilerin mukayese edilmesi çeşitli bulguların elde edilmesine fırsat verecektir. Ayrıca, görüşme formunun daha fazla sayıda ortak çalışma alanı kullanıcısıyla paylaşılması sektör gelişimi açısından daha verimli bulguların elde edilmesini sağlayacaktır.

Kaynaklar

- Ahmadzada, S. (2024). *Ortak çalışma alanları: Türkiye ve Azerbaycan'ın karşılaştırılmalı analizi*. (Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi).
- Akkaya, B. (2024). *Coworking alanlarda çalışmanın iş tatmini üzerindeki etkilerine yönelik bir araştırma*. (Doktora Tezi, Giresun Üniversitesi).
- Aksu, S. K. (2023). Çalışma hayatının dönüşümünde yeni çalışma türleri ve işyeri kavramı. *Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 12(33), 206-229.
- Aslan, O. E. (2005). Kamu personel rejimi: Statü hukukundan esnekliğe. Ankara: Todaie Yayınları.
- Bacevice, P., & Spreitzer, G. M. (2022). 'It's like, instant respect': Coworking spaces as identity anchoring environments in the new economy. *New Technology, Work and Employment*, 38(1), 59-81.
- Benson, A. (2021). *Time to Rethink Your Company Culture*. London Business School: <https://www.london.edu/think/wcn-time-to-rethink-your-company-culture>,
- Berbegel-Mirabent, J. (2021). What do we know about co-working spaces? Trends and challenges ahead. *Sustainability*, 13(3), 1-30.
- Bouncken, R. B., Aslam, M. M., & Qiu, Y. (2021). Coworking spaces: Understanding, using, and managing sociomateriality. *Business Horizons*, 64(1), 119-130.
- Bouncken, R. B., Kraus, S., & Martínez-Pérez, J. F. (2020). Entrepreneurship of an institutional field: The emergence of coworking spaces for digital business models. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 16, 1465-1481.
- Bouncken, R. B., & Reuschl, A. (2018). Coworking-spaces: How a phenomenon of the sharing economy builds a novel trend for the workplace and for entrepreneurship. *Review of Managerial Science*, 12(1), 317-334.
- Cetiz, F. (2017). *Yaratıcı ekonomiler bağlamında ortak çalışma alanlarının gelişimi, 21.yy'da iş ve çalışma hayatına etkisi: İstanbul örneği*. (Yüksek Lisans Tezi, Kadir Has Üniversitesi).
- Co-Working Spaces. (01.12.2014). *Çalışma alanlarına yeni bir bakış: Co-Working Spaces*. Bigumigu. <https://bigumigu.com/haber/calisma-alanlarina-yeni-bir-bakis-co-working-spaces/> adresinden alınmıştır.
- Coworker, Coworking Map <https://www.coworker.com/map> adresinden alınmıştır. (Erişim Tarihi:19.10.2025).
- Çelik, İ. A. (2021). Esnek çalışma mekanları: Paylaşımlı ofisler. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(112) 90-106.
- DeKoven, B. (2015). Deep Fun and The Theater of Games. (A. J. Play, Röportaj Yapan)

- Fasano, A., Nisi, G., & Rossotti, L. (2018). Coworking: Evolution, drivers and spreading. A review for orienting suitable indicators for official statistics. *Rivista Di Statistica Ufficiale*, 37-62.
- Foertsch, C. (29.12.2010). *Why Coworkers like their Coworking Spaces*. DeskMag: <https://www.deskmag.com/en/coworkers/why-coworkers-like-their-coworking-spaces-162> adresinden alınmıştır.
- Foertsch, C. (2012). *2nd Annual Global Coworking Survey*. Berlin: Deskmag.
- Gandini, A. (2015). The rise of coworking spaces: A literature review. *Ephemera: Leicester*, 15(1), 193-205.
- Gerçek, M. (2022). Çalışanların gözünden açık ofis deneyimi: Nitel bir araştırma. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 23(1), 149-163.
- Howell, T. (2022). Coworking spaces: An overview and research agenda. *Research Policy*, 51(2), 1-20.
- Johns, J., Yates, E., Charnock, G., Pitts, F. H., Bozkurt, Ö., & Kaya, D. D. (2024). Coworking spaces and workplaces of the future: Critical perspectives on community, context and change. *European Management Review*, s. 1-19.
- Karaoğlu Tekin, Ö. (2019). *Paylaşımlı ofislerin iç mekan tasarım anlayışları*. (Sanatta Yeterlilik Tezi, Hacettepe Üniversitesi).
- Kırıştı, E., & Arabacıoğlu, B. (2020). Paylaşımlı ofis perspektifinde çalışma mekânı tasarımının iş hayatındaki sosyalleşmeye etkisi. *İç Mimarlık Lisansüstü Çalışmalar Sempozyumu-III*, (s. 585-595). İzmir.
- Konecka-Szydłowska, B., & Czupich, M. (2022). Coworking - A new entrepreneurship model in the sharing economy. *Ekonomika Regiona [Economy of Regions]*, 18(1), 280-295.
- Leforestier, A. (2009). *The Co-Working Space Concept*. Indian Institute of Management (IIMAH). Ahmedabad: CINE Term Project.
- Leforestier, A. (2009). *The Co-Working Space Concept*.
- Merkel, J. (2015). 'Coworking in the city'. *Ephemera: theory & politics in organization*, 15(1), 121-139.
- Neuberg, B. (19.07.2022). *The Start of Coworking*. Coding In Paradise: http://codinginparadise.org/ebooks/html/blog/start_of_coworking.html adresinden alınmıştır.
- No 27. <https://www.no27.com.tr/> adresinden alınmıştır. (Erişim tarihi: 19.10.2025).
- Özçelik, A. O. (1995). Esnek çalışma. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 24(1), 97-108.
- Öztürk, E., & Kısar Koramaz, E. (2018). İstanbul'daki paylaşımlı ofis alanlarının sundukları hizmetler ve tasarım özellikleri. *Teknoloji ve Uygulamalı Bilimler Dergisi*, 1(1), 73-86.

- Parrino, L. (2015). Coworking: assessing the role of proximity in knowledge exchange. *Knowledge Management Research & Practice*, 13 (3), 261-271.
- Riratanaphong, C. (2021). Factors influencing user satisfaction: Case studies of ten coworking spaces. *Proceedings of International Structural Engineering and Construction*, 8(1), 1-6.
- Space, H. (01.07.2022). *Re-Set*. Han Space: <http://resetworkspace.com/adresinden-alinmistir>.
- Spinuzzi, C. (2012). Working alone together coworking as emergent collaborative activity. *Journal of Business and Technical Communication*, 26(4), 339-441.
- Stanley, B. (20.06.2018). *10 Essential Features of Winning Coworking Space*. Co-worker: <https://www.coworker.com/mag/10-essential-features-of-winning-coworking-space> adresinden alınmıştır.
- Tan, T. H., & Lau, K. (2021). Understanding users' and hosts' motives to co-working space: Case of Kuala Lumpur, Malaysia. *Open House International*, 46(1), 81-95.
- TheRoamTeam. (24.10.2019). Roam: <https://meetatroam.com/2019/09/what-the-oxford-english-dictionary-doesnt-tell-you-about-coworking/#:~:text=The%20Oxford%20English%20Dictionary%20defines,share%20equipment%2C%20ideas%20and%20knowledge>. adresinden alınmıştır.
- Turis, M. (24.02.2022). *How remote working could be changing children's future*. BBC: <https://www.bbc.com/worklife/article/20220218-how-home-working-could-be-changing-childrens-futures> adresinden alınmıştır.
- Uda, T. (2013). What is coworking? A theoretical study on the concept of co-working. *SSRN Electronic Journal*, 1-15.
- Üzmez, U., & Öztürk Başpınar, N. (2018). Yeni bir esnek çalışma modeli: Ofis kafe. *International Congress On Afro - Eurasian Research IV*, 155-163.
- Yaprak, Ş. & Helvacioğlu, E. T. (2013). Alternatif bir çalışma şekli olarak esnek çalışma uygulamaları ve etkileri. *International Journal of Social Science*, 6(8), 755-768.
- Weijs-Perrée, M., Koevering, J., Appel-Meulenbroek, R., & Arentze, T. (2019). Analysing user preferences for co-working space characteristics. *Building Research & Information*, 534-548.

